

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaazanyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű újsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

Adjunk édes atyát az árváknak!

— Szózat a magyar társadalomhoz. —

Pap, Isten felszentelt szolgája ihletett lelkéből pattant ki a szikra, mely bizonyára lánggyul majd országszerte a humanus emberi szivekben.

András Péter csikszentléleki székely plebános kiált e helyen, a Székelyország hátsábjain a magyar társadalomhoz. Vajha lelkes szavai nem hangzanának a pusztába!

Vannak, akik vagyont összeszeségét a haza oltárára helyezték — írja nekünk a plebános.

Az önfeláldozás, az áldozatkészesség — el nem muló érdemek a nemzet történetében.

A halál munkája pedig retentenes sorokkal hagy maga után. Ezeket gyászaló igen sok magyar család boldogságát, édes reményességét takarta be. Igen sok árva könnyeit indította utának. Már folyamot képez a könny és vér.

Miután az elesett hősök hátsáért haltak meg, hogy övéiknek és mindnyájunknak e szent rögöt birtoklásában hagyják, hálátlan lenne a magyar nemzet, ha az itthon maradt árváknak atyjuk kiömlő vércsepjeit nem honorálná.

Hálátlan lenne a társadalom, ha a didergő katonáknak, az itthon maradt özvegyeknek és árváknak segítségére nem sietne.

Át kell hasson mindnyájunkat a Krisztusi eszme és égitanítás: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket!”

a a családok összeomlását látjuk az atya hősi halála nyomán, ki kell ragadni az árvákat az elzúllás veszedelméből.

A katonák árvái, — a haza árvái!...

Nem elégségesek most az árva menházak szent falai; nem a gyermek-védők áldozatkész munkái; még a rokon sziv és az állami gyermek kaszárnyák sem segíthetnek.

Itt kizárólag a társadalom, az egyedek tudnak csak sikeresen akcióba lépni.

Hányszor hallunk panaszt családoktól, hogy a jó Isten gyermekkel nem szerette, vagy pedig szeretteiket elragadta a halál és most egyedül állanak! Ezekre vár most a nagy nemzeti feladat. Teljesíték igaz lélekkel!

Igen. Van segítség. Az állam adja a hádszegélyt. A társadalom részéről egy-egy falat kenyér, egy-egy elviselt ruha, cipő, a karácsonfa.

Az ingyesség-pénz talán megvan, de sokan kifelejtették, pedig reá szorúlnának.

Az ingyen kenyér, a rongyok valószínűleg ideig-óráig megszűntetik a gyomor kórgását, a tagok megfagyását, de az édes, nyugalmas otthont, amit a családapa izdadsággal biztosított, azt vissza nem adhatjuk soha.

A karácsonfa csillogó fénye a szürke, sápadt valót talán csillogóvá teszi, de ez megszűnik azonnal, ha az apró gyermyak fénye kialszik.

Magyar társadalom! Most nyílik meg előttünk a legfelségsőbb hivatal.

A duló csaták viharában elesett édes apák árváinak újra atya kell; szerető, családi otthon kell!

A falusi kunyhók és házak úgy, mint a városi paloták ajtai nyiljanak fel s tárt karokkal várja minden becsületes, hazafias érzésű lélek haza, az édes otthonba a nemzet árváit!

Az ölelő karokon át dobogjon a keresztény sziv, midőn a szent és nagy kötelesség szólit a világháboru árvái felkarolására, mert ez lesz a honmentés legszebb áldozata...

Vegyük gondjainkba a háboru árváit. Pótoljuk az édes apa elvesztését keresztényi szeretettel.

Várjuk az emberbaráti érzés minél szélesebb körű megnyilatkozását és a „Székelyország” hátsábjait ez akció folytatására készséggel felajánljuk.

Emlékezzünk!

„Vissza-vissza Csikországba!
Ez volt lelke vágya.
S a vonat jött, hozta, ... hozta
Szép kis honába.

— Nehéz sebesülten,
Lázban elgyötörtén.

Fejét gyilkos golyó járta, ...
A kötés még rajta.
Gyengén leszáll a vonatról
Reszket sápadt ajka.

— Ott egy öreg néni
Könnyes szemmel nézi.

Fegyveresen közreveszik
Őt is, mint a többit,
Körültekint némán fájón, ...
Ha látna egy földit.

— Bús sohaj száll, ... lebben
S a menet megy csendben.

S a kórházban éjteltájon
Gyónni vágy' egy lélek.
Felveszi még egyszer, ... hittel
Az utó-szentséget.

— Száll az ima ... s lelke
Jutalmát elnyerte.

Bús, halotti harang szólal.
S bent a kaszárnyában
Ravatal áll — sírók nélkül —
Halottas kamarában,
— A hon mártírjának
Kint nyughelyet hánynak.

Temetés van. A koporsón
Csákó, szurony, táska
S két koszoru. Ugy helyezték
Reá a bajtársak.
— Száll az ima, ének ...
Könnyeznek a vének.

Nincs apa, nincs édes anya,
Testvér, hitves, gyermek ...
— Ismeretlen bajtársak, kik
Tetemet emelnek. ...
— Indul a koporsó ...
Nincs sírás, nincs jajszó.

Halott, kinek e bús földön
Most senkije sincsen,
Akit nincs, ki elzokogjon.
— Szánd meg' oh nagy Isten!
— Az utolsó énekszóra

Virág hull a koporsóra.
Gyászos, fekete ruhában
Odá lép egy asszony.
Hogy e gyászos koporsóra
Virágot akasszon.
— Fájó, bús az arca
Lesir lelki harca.

Talán messze idegenbe
Szállt el síró lelke
S e halottban az ő halottját
Némán eltemette.
— Bús harangszó csendül,
A síró kürt zengül.

Idegen föld hantja alá
Eltemetett hősök,
Nektek nem csendül harangszó,
Nem szóltak regösök.
— Kardok csattogása
Kisért a halálba.

E koporsóban titeket
Vittünk végső útra,
Nektek is szólott az a virág,
Minden könnycsepp, pompa.

— Idegen föld mélyén
Nyugodjatok békén!

S te nő, aki e koporsót
Magadénak vetted,
Áldjon meg a Hatalmas Ur! . . .
— S vigasztalja lelked
— Bús szived verése
E hős temetése.

Székelyudvarhely, 1914 dec.

Szabó Géza.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyministerium 1914. év nov. 13. án kiadott 56-os számú veszteségi kimutatásában levő 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (3. folyt.)

Greab Dániel, gyalogos, 11. sz. Beszterczenaszódvm., Borgóprund, 1892. megsebesült. — Győrfi József póttartalékos, 5. sz. Udvarhelyvm., Székelykeresztúr, 1884 megsebesült. — Györgydeák Károly, gyalogos, címzetes őrzető, 9. sz. Csikvm., Ditró 1886. megsebesült. — Györgydeák Kálmán, gyalogos, 5. sz. Udvarhelyvm., Bogarfalva, 1893. megsebesült. — Gyujtó August, tizedes, 1. sz. Csikvm., Csikszentmárton, 1890 megsebesült.

Hajdú István, gyalogos, 10. sz. Csikvm., Csikjenőfalva, 1891. megsebesült. — Handarik Gergely, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gyergyóbékás, 1884. meghalt. — Handarik János, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gyergyóbékás, 1888. megsebesült. — Hegedűs Gyula gyalogos, 6. sz. Kolozsm., Kolozsvár, 1895. megsebesült. — Hegyi Géza, gyalogos, 16. sz. Udvarhelyvm., Siklód, 1894. megsebesült. — Hegyi Sámuel, gyalogos, 10. sz. Udvarhelyvm., Ujszékely, 1892. meghalt. — Hermann András, gyalogos, 2. sz. Udvarhelyvm., Székelyudvarhely, 1888. megsebesült. — Hompoth Péter, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Ditró, 1889. megsebesült. — Horgos András, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Horváth Gergely, gyalogos, 2. sz. Csikvm., Csikdánfalva, 1883. megsebesült. — Hunyadi Antal, szakaszvezető, 2. sz. Csikvm., Gyergyóújfalu, 1888. meghalt. — Huzó Benjamin, gyalogos, 2. sz. Csikvm., Csikszentlélek, 1887. megsebesült. — Illés József, gyalogos, 11. sz. Udvarhelyvm., Zetelaka, 1891. megsebesült.

Ilyés András, gyalogos, 4. sz. Udvarhelyvm., Székelypálfalva, 1887. megsebesült. — Ilyés Albert, őrzető, 6. sz. Udvarhelyvm., Parjd, 1892. megsebesült. — Ilyés József, gyalogos, 11. sz. Udvarhelyvm., Fenyéd, 1887. megsebesült. — Ilyés Mihály, gyalogos, 8. sz. Udvarhelyvm., Siménfalva, 1888. megsebesült. Imre Lajos, gyalogos, 9. sz. Csikvm., Csikszépvíz, 1885. megsebesült. — Incze Bertalan, szakaszvezető, 4. sz. Csikvm., Csikszentimre, 1890. — meg-

halt. — Incze Károly, tizedes, 11. sz. Udvarhelyvm., Székelykeresztúr, 1886. megsebesült. — Istók Dénes, gyalogos, 6. sz. Udvarhelyvm., Székelymagyaros, 1892. megsebesült. — Ivácson Ferenc, szakaszvezető, 13. sz. Csik Gyergyóremete, 1890. megsebesült. — Ivácson János gyalogos, 6. sz. Csikvm. Gyergyóremete, 1892. megsebesült. — Ivácson József, gyalogos, 3. sz. Csikvm., Remete, 1890. megsebesült. — Izsák János, gyalogos, 7. sz. Udvarhelyvm., Homoród, megsebesült.

Jakab András, gyalogos, 2. sz. Udvarhelyvm., Medesér, 1883. megsebesült. — Jakab András, gyalogos, 16. sz. Csikvm., Csikszentimre, 1892. meghalt. — Jakab János, gyalogos, 9. sz. Magyarország, megsebesült. — Jakab Mihály, gyalogos, 5. sz. Udvarhelyvm., Etéd, 1885. megsebesült. — Jánosi Béla, tizedes, 10. sz. Csikvm., Gyergyószentmiklós, 1891. megsebesült. — Jánosi Sándor, gyalogos, 3. sz. gépfegyverosztály Udvarhelyvm., Firtosmartonos, 1891. megsebesült.

Kacsovsky János, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gyergyószentmiklós, 1890. megsebesült. — Kádar Pál, gyalogos, 9. sz. Udvarhelyvm., Szenterszébet, 1892. megsebesült. — Kalányos Ádám, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Kalányos Márton, tizedes, 9. sz. Udvarhelyvm., Parajd, 191. meghalt. — Kalányos Miklós, gyalogos, 2. sz. Csikvm., Gyergyószentmiklós, 1886. megsebesült. — Kalmár József, tizedes, 5. sz. Csongrádvm., Szeged, 1891. megsebesült. — Kánya László, gyalogos, 4. sz. Csikvm., Csikmindszent, 1893. megsebesült. — Kanyodi Márton, őrzető, 4. sz. Udvarhelyvm., Nagyalambfalva, 1889. meghalt. — Karácsony Demeter, tizedes, 14. sz. Csikvm., Gyimesbükk, 1891. megsebesült. — Karácsony György, tizedes, címzetes-szakaszvezető, 11. sz. Udvarhelyvm., Bözöd, 1892. meghalt. — Karácsony János, gyalogos, címzetes őrzető, 9. sz. megsebesült. — Karácsony Mihály, tizedes, 10. sz. Udvarhelyvm., Alsóholdgfalva, 1890. megsebesült. — Karda István, gyalogos, 5. sz. Csikvm., Csikszentdomokos, 1890. megsebesült. — Kecskés József, gyalogos, 13. sz. megsebesült. Kedves Agoston, tizedes, 14. sz. meghalt. — Kedves György, gyalogos, 6. sz. Csikvm., Csikszentdomokos, 1887. megsebesült. — Kedves Gyöngyös, gyalogos, 9. sz. Csikvm., Csikmindszent, 1891. megsebesült. — Kelemen Dénes, tizedes, címzetes szakaszvezető, 4. sz. Udvarhelyvm., Alsóholdgfalva, 1890. meghalt. — Kelemen Károly, század kürtös, 2. sz. Csikvm., Csiksomortán, 1892. megsebesült. — Kelenta Demeter, gyalogos, 16. sz. megsebesült. — Kemenes Balázs, gyalogos, 3. sz. Csikvm., Gyergyószentmiklós, 1887. megsebesült. — Kemenes János gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Keresztes Alajos, gyalogos, 6. sz. Csikvm. Csiktusnád, 1895. megsebesült. — Keszler Albert, őrzető, 13. sz.

Udvarhelyvm., Sz. udvarhely, 1891. megsebesült. — Kieselstein Sámuel, gyalogos, 7. sz. Udvarhelyvm., Medesér, 1889. megsebesült. — Kimpián János, gyalogos, 11. sz. Udvarhelyvm., Hidegkut, 1887. megsebesült. — Kinda Dániel, gyalogos, 10. sz. Udvarhelyvm., Székelymuzsna, 1891. megsebesült. Király Eliás, gyalogos, 4. sz. Csikvm., M.-Királyfalva, 1885. megsebesült. — Kis József, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gyergyóalfalu, 1893. megsebesült. — Kiss János, gyalogos, 6. sz. Udvarhelyvm., Székelykeresztúr, 1891. meghalt. — Kiss Márton, gyalogos, 1. sz. Udvarhelyvm., Székelymuzsna, 1889. megsebesült. — Kocsis István, gyalogos, 6. sz. Szolnok-Dobokvm., Aranyosmóricz, 1892. megsebesült. — Kolozi Mihály, gyalogos, 6. sz. Csikvm., Borszék, 1892. megsebesült. — Kopacz Dénes, gyalogos, 13. sz. Csikvm., Csikcsicsó, 1888. megsebesült. — Koré Mózes, gyalogos, 9. sz. Udvarhelyvm., Szenterszébet, 1892. meghalt. — Koreszán János, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gyergyóbékás, 1889. megsebesült. — Koródi János, gyalogos, 9. sz. Csikvm., Tusnád, 1889. megsebesült. — Korpós Péter, gyalogos, 4. sz. Csikvm., Ditró, 1891. megsebesült. — Kósa Ignác, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Csikszentmiklós, 1890. megsebesült. — Kosti János, tizedes, 15. sz. Csikvm., Kásonjakabfalva, 1887. megsebesült. Koszta Imre, gyalogos, 13. sz. Udvarhelyvm., Homoródkeményfalva, 1890. megsebesült. — Kosztándi György, gyalogos, 7. sz. Udvarhelyvm., Vargyas, 1891. megsebesült. — Kosztó István, gyalogos, 16. sz. megsebesült. — Kottasz Miklós, gyalogos, címzetes őrzető, 11. sz. Csikvm., Szárhegy, 1886. megsebesült. — Kovács Antal, tizedes, címzetes szakaszvezető, 11. sz. Csikvm., Ditró, 1891. megsebesült. — Kovács Dénes, gyalogos, 2. sz. Udvarhelyvm., Székelymuzsna, 1892. megsebesült. — Kovács Dénes, gyalogos, 6. sz. megsebesült. — Kovács Imre, gyalogos, 14. sz. Csikvm., Gyergyóditró, 1882. megsebesült. — Kovács Gáspár, gyalogos, 9. sz. Udvarhelyvm., Oroszhegy, 1892. megsebesült. — Kovács György, őrzető, 6. sz. Udvarhelyvm., Parajd, 1891. megsebesült. — Kovács János, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Kovács János, tizedes, 11. sz. Udvarhelyvm., Homoródszentmárton, 1891. meghalt. — Kovács Lajos, tizedes, 4. sz. Csikvm., Csikdelne, 1890. megsebesült. — Kovács Lajos, gyalogos, címzetes őrzető, 8. sz. Udvarhelyvm., 1891. megsebesült. — Kovács Lajos, gyalogos, 3. sz. Csikvm., Gyergyóújfalu, 1884. megsebesült. — Kovács Lajos, gyalogos, 10. sz. Udvarhelyvm., Vágás, 1881. megsebesült. — Kovács Miklós, gyalogos, 4. sz. Udvarhelyvm., Székelylengyel-falva, 1889. megsebesült. — Kozma Dénes, gyalogos, 6. sz. Udvarhelyvm., Felsőófalva, 1884. meghalt. — Kozma Gábor, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gyergyótölgyes, 1886. megse-

besült. — Kozma János, gyalogos, 6. sz. Alsófehervm., Olágabó, 1885. meghalt. — Kraus György, gyalogos, 14. sz. megsebesült. — Kristó Lázár, őrzető, 11. sz. Csikvm., Szentkirály, 1892. megsebesült.

(Folytatjuk.)

A közeledő karácsonhoz.

Miben szükségét szenvedünk,
Szerelmed izzó színborát,
Hogy minden évben édesen
Szömjas szívünkbe csorgatád. —

Ki minden évben kedves egyszer
Boldoggá tetted a világot,
Angyaldalos, magasztos ünnep!
Ó szép karácson, légy Te áldott!

Ám, hogyha most e nagy napon,
Rénies gyilokra font kezek
Testvéri jobbot nyujtanak
S az ember újra: él s szeret, —

Ha most is boldogságba ringatott
Sok milliónyi bús családot:
Örök karácson! légy Te tőlünk
Síró örömben áldva-áldott!

Földes Zoltán.

SZÉKELY GAZDA.

A gabonaneműek maximális árai Toradaarnyos vármegyében.

E hó 6. án állapította meg Dr. Betegh Miklós erdélyi kormánybiztos elnöklete alatt a gabonaneműek maximális árait a hatóság Tordaarnyosvármegye területére. A tárgyaláson részt vettek a megye részéről Dr. Horváth Miklós alispán és a járási főszolgabírák: Torda város részéről Dr. Dézsi Olivér városi tanácsos, a vármegyei gazdasági egylet részéről Dr. Wolff Gyula igazgató-alelnök és Török Bálint útker, a gazd. felügyelőség részéről: Dr. Vass Zoltán gazd. felügyelő helyettes, továbbá Lázár Mendel Simon. A bizottság a gabonaneműek árait a következőkben állapította meg Torda r. t. város és a vármegye egyes járásait illetőleg:

Marosludasi járás: Buza: 42.50 K.
Rozs: 35 K. Árpa: 28.50 K. Ten-
geri: 24 K. Toroczkói járás: Buza:
43.50 K. Rozs: 36 K. Árpa: 29.50
Tengeri: 25 K. Felvinczi járás: Buza:
42.50 K. Rozs: 35 K. Árpa: 28.50
K. Tengeri: 24 K. Járai járás: Buza:
43.50 K. Rozs: 36 K. Árpa: 29.50
K. Tengeri: 25 K. Topánfalvi járás:
Buza: 45 K. Rozs: 37.50 K. Árpa:
31 K. Tengeri: 26.50 K. Tordai já-
rás: Buza: 42.50 K. Rozs: 35 K.
Árpa: 28.50 K. Tengeri: 24 K.
Torda r. t. város: 42.50 K. Rozs:
35 K. Árpa: 28.50 K. Tengeri: 24. K.

A főnti árak 76 kg. súly minőségű, legfennebb 2 % idegen anyagot tartalmazó búzára; 70 kg. súlyminőségű, legfennebb 2 % idegen anyagot tartalmazó rozsrá; súlyminőségre való tekintet nélkül egészséges árpára; egészséges, öröképes és emberi táplálkozásra alkalmas idényszerű száraz tengerire vonatkoznak. Április hó 1-től a teljesen száraz, egészséges tengeri ára a főnti áraknál 20 %-kal magasabb árban állapított meg.

Vásári jelentés.

A Tordaaranyos vármegyei Gazdasági egyesület jelentése szerint a folyó hó 5-7-i állapotára a felhajtás szarvasmarhákból: ép oly nagy volt, mint béke idejében szokott lenni, sertésekből: mérsékelt, lovakból: csekély. A vásáron kevés kereskedő és vevő volt. A kereskedők vagon hiány miatt panaszkodtak. Az árak bár tartottak voltak, mégis a leutóbbi vásáron elért árak alatt maradtak. Egy pár magyar ökörnek 1000-1200 K, sertések ára kg.-ként 1.30-1.40 K, volt.

A gazdák és a hadikölcsön.

A Tordaaranyos vármegyei Gazdasági Egyesület alaptökejéből 2000 korona zárolatlan hadikölcsönt jegyzett.

Krónika.

— A háború története. —

December 2. Észak-Lengyelországban a Visztulától délre a hadizsákmány a tegnapi jelentett sikerek kiaknázásával gyarapodott. A foglyok száma 9500-zal emelkedett, a zsákmányolt ágyuké 18-cal, azonkívül 26 géppuska és számos lőszerkocsi jutott a németek kezére.

A szerb harctéren a hadműveleteknek újabb szakasza befejezést nyert. A szerbek, akik végül összes haderejükkel a Kolubarától és Ljigától keletre több napon át a legmarkacsabb ellentállást fejtették ki és ismét megkísérelték, hogy támadásba menjenek át, az egész vonalon vereséget szenvedtek és visszavonultak.

A szerbeket újból érzékeny veszteség érte. Csapataink magán a konaticai csatatéren körülbelül 800 temetetlen holttestre találtak. A legutóbbi offenzíva kezdete óta több, mint 19.000 foglyot ejtettünk, 47 géppuska, 46 ágyut és egyéb hadianyagot zsákmányoltunk.

December 3. Az ötödik hadsereg csapatai ma bevették Belgrádot. A németek keleti hadserege a Wloclawecz, Kutno, Lodz és Lowic mellett lefolyt harcokban több, mint 80.000 sebesületlen oroszot fogtak el és nem 40.000-et, mint a külföldi lapok írják.

A Louvre összes, műkincseit elszállították és vidéken helyezték biztonságba.

Az angolok beismerése szerint a háború első négy hónapjában a német tengeralattjáró naszádok hét angol hadihajót pusztítottak el. Ágyulövésektől három angol hadihajó és 50 kereskedelmi hajó pusztult el.

A német birodalmi gyűlésen ma Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár a legnagyobb elismeréssel és hálával emlékezett meg hadseregünk vitézségéről és sikereiről.

December 4. A szerbek Belgrádot, nehogy helyőrségüket az elfogatás veszélyének tegyék ki, harc nélkül adták fel. Csapataink a Száván át és déli irányból hatoltak be a fővárosba és elfoglalták a délre elterülő magaslatokat. Csak az ellenséges utóvédvel fejlődtek ki kisebb harcok, melyek közben 200 szerbet elfogtunk.

Zemplénbe betört oroszok teljes megverése és az ország területéről való kiűzése sikeresen halad előre.

Vilmos császár ma meglátogatta a Censtochau táján harcoló osztrák-magyar és német csapatok egyes rézeit.

Ypern lövetése már egy hónapja szakadatlanul tart. Északi Flandriában az összes francia csapatok vezetését Joffre Foche tábornokra bízta.

Az amerikai sajtó nagy agitációt fejt ki Anglia ellen.

Egy erősebb orosz hadoszlop megszállta Sáros vármegyének északkeleti részét. Az oroszok visszaverésére már megtörténtek a szükséges intézkedések.

December 5. Csapataink Szerbiában az arcvonal északi részén küzdelem nélkül haladnak előre. Eközben tegnap 300 foglyot ejtettünk.

Arangyelováctól nyugatra és délnyugatra előnyomuló csapatainkkal nagyobb szerb erők szállnak szembe és heves támadásokkal, amelyeket mindig visszautasítottunk, igyekeznék a szerb hadseregek visszavonulását fedezni.

Az oroszok Sárosban és Zemplénben visszavonulóban vannak. A két vármegyének csak csekély határszéli részén van ellenség.

Flandriában a németek a franciák támadásokat visszaverték. Magánjelentések szerint Ypern környékén a németek új támadásokat kezdtek és Calais ellen erős támadásra készülnek.

A Batum felé előnyomuló orosz sereg a Csorek folyó völgyében nagy sikert ért el.

December 6. Zemplénből és Sárosból a határig vertük vissza az oroszokat. A vasúti közlekedés Bártfáig és Orlóig megint helyreállott.

A Mazuri tavaktól keletre tartó harcokban a németek helyzete kedvező. Kisebb vállalkozások itt 1200 foglyot eredményeztek.

Nyugat-Galiciában Tymbarknál részünkre eredményes kisebb harcok fejlődtek ki.

A német csapatok Labassében, az argonnei erdőségben és Altkirchtől délnyugatra előbbre jutottak.

Anglia ki akarja erőszakolni a Dardanellákon való átkelést. Ezért negyven francia és angol hadihajó áll felkészülten a Dardanellák bejárata előtt.

Az olasz kamara 413 szavazattal 49 ellenében bizalmat szavazott az olasz kormánynak.

December 7. A német csapatok ma délután bevették Lodzot.

A Beszkidekbe betört ellenséget visszavertük; itt 500 foglyot ejtettünk.

Arangyelováctól és Gru Milánováctól nyugatra nagy csata fejlődött ki a szerb csapatokkal. Döntés még nincs.

Censtochovónál a XVII. orosz hadtest rendkívül súlyos vereséget szenvedett.

Rennenkampff tábornokot letartóztatták és haditörvényszék elé fogják állítani.

A francia-német fronton új harcok keletkeztek. Vermelles helységet a németek tervszerűen kiürítették és kiépített hadállásaikba vonultak. Altkirch körül a németek a francia támadásokat visszaverték. A franciák súlyos veszteségeket szenvedtek.

December 8. Északlengyelországban Lodz körül hosszas küzdelemben az orosz haderő visszaverésével nagy kihatású eredményt ért el a németek. Lodz a németek kezében van.

Az oroszoknak kísérleteit, hogy Déllengyelországból északon szorogatótt hadseregeiknek segítségére siessenek, az osztrák magyar és a német csapatoknak Pietrkóvtól délnyugatra intézett támadásai megghiúsították.

A Nyugat-Galiciában zajló nagy arányú harcok még eldöntetlenek. Itt a mi csapataink és a németek tegnap ismét 1500 oroszot fogtak el.

A Belgrád bevételeből következő hadműveletek haderőink új csoportosítását teszik szükségessé, amelynek részletei még nem közölhetők.

A Sáros és Zemplén megyébe betört oroszok csapataink által szorítottva mindenütt visszavonultak.

A Kárpátokban a legtöbb helyen az oroszok nagyobb erőket a hegygerincek mögé vontak vissza.

Hirdetmény.

Bágy község tulajdonát képező 1 bolthelyiség, 1 korcsma helyiség, 2 szoba és megfelelő melléképületekből álló korcsma ház korlátatlan italmérési joggal együtt **1914 évi december hó 28-án d. e. 10 órakor** a község házában haszonbérbe fog adatni. Haszonbérleti idő 3 év. Kikiáltási ár 500 korona.

Árverési feltételek a községi bírónál megtekinthetők.

Bágy, 1914. december hó 8.

Horváth Orbán Mózes
jegyző. bíró.

A kitüntetett hősök emléke.

Ausztria-Magyarország hőseinek, akik szeretett hazánknak dicsőségért és jólétéért küzdve, dicső tettek által a legmagasabb Hadurnak elismerését vívták ki, kell hogy örök időkre szóló irodalmi emléket állítsunk.

E célt szolgáljuk azzal, hogy egy „1914” címet viselő emlékműben gyűjtjük össze a kitüntetett hősök arcképeit és hadi tetteit, melyekkel magukat kitüntetésre érdemessé tették; tartalmazni fog ezenkívül ütközetleírásokat és jelesebb művészeinktől csataképeket és rajzokat.

Ezzel nemcsak hadseregünk egyes kimagasló hőseivel szemben óhajtjuk mélyen érzett hálánkat leróni, hanem oroszláni bátorsággal küzdő egész haderónkkal szemben.

Hőseink e szóban forgó emlékművét — melyet Magyarország minden nyilvános könyv- és levéltára meg fog kapni — és amelynek kiadásából befolyó jövedelem a harcmezőn hősi halált haltak özvegyeit és árváit ellátó és a hadügyminiszterium felügyelete alatt álló hadsegélyező hivatal javára fordítatik — egy bizottság arja ki, melynek élén lovag Krobotin Sándor hadügyminiszter ő excellenciája áll.

Ez uton hívjuk fel tehát a harc-téren lévő, nemkülönben a megsebesült és elesett osztrák-magyar tiszteknek, altiszteknek és közkatonáknak hozzátartozóit, hogy azoknak az arcképeit, akik kiváló szolgálatukért a legmagasabb kitüntetésben részesültek (beleértve a vaskeresztet is), mielőbb küldjék be az alábbi címre. Irják a kép hátlapjára olvashatóan a kitüntetettnek vezeté- és keresztnévét, katonai rangját és az ezrednek pontos megjelölését. Amennyiben az újságok leírták annak idején a hőstettet, mellyel az illető a kitüntetést kiérdemelte és elnyerte, úgy ez is melléklendő. Az arckép beküldhető akkor is, ha az illetőt polgári ruhában ábrázolja.

A kép és a reá vonatkozó adatok közlése teljesen díjtalan és ingyen kapják meg — mint emléket — hőseink vagy hozzátartozóik a műnek ama részét, mely reájuk vonatkozik.

A küldemények — melyeken a küldő neve és címe pontosan feltüntetendő — kizárólag a következő címre kéretnek: Veranlung des Werkes „1914”, Wlfn I. Seitzergasse 6

Népjegyek azonnal megrendelhetők **Betegh Pál könyvnyomtató intézetéből Székelyudvarhely**, hol a legújabb és legszebb mintákban készülnek s **vidékre is gyorsan és pontosan utánpótlással küldetnek.**

A gabona- és lisztárak megállapítása Udvarhely-pármegyében

is megtörtént s az árak már e hó 10-től érvényesek; noha az e hó 7-iki hivatalos lapban való közléstől számítandó 8 napon belül birtokon kívül felelbezhettek.

Az árak így alakultak: Székelyudvarhely városban és az udvarhelyi járás területén a buza hl. 41, rozs 30, árpa 25.40, ó-tengeri 22 K. A székelykereszturi járásban a buza 38, rozs 26, árpa 26, ó-tengeri 22 K. Az oklándi járásban a buza 33.75, rozs 23.62, árpa 18.20, ó-tengeri 19.50 K. A parajdi járásban a buza 34.60, rozs 32.85, árpa 21.50, ó-tengeri 21.50 K.

Székelyudvarhely városban és az udvarhelyi járásban a búzából előállított finom liszt mmázsája 68 K 68 f, főzöliszt 64 K 58 f, kenyérliszt 48 K 13 f, sima őrlésű, vagyis egy minőségű liszt 50 K 02 f, rozsliszt 40 K 59 f, árpaliszt 40 K 08 f, tengeri liszt 31 K 90 f. Búzából előállított főzöliszt 30 százalék árpaliszttal keverve mm. 57 K 22 f, kenyérliszt 33 százalék árpaliszttal 45 K 47 f, kenyérliszt 30 százalék tengeri liszttel 43 K 26 f, sima őrlésű liszt 33 százalék árpaliszttal 46 K 74 f, sima őrlésű liszt 30 százalék tengeri liszttel 44 K 58 f. Rozs liszt 30 százalék árpaliszttal keverve 40 K 43 f, 33 százalék árpaliszttal 40 K 41 f, 30 százalék tengeri liszttel 37 K 98 f. Ugyanezek a székelykereszturi járásban 63.65, 59.85, 44.61, 46.36, 35.18, 41.03, 31.90, 54.21, 43.43, 40.80, 44.60, 42.02, 36.94, 37.11, 34.19. Az oklándi járásban 56.52, 53.15, 39.62, 41.17, 31.95, 28.72, 28.28, 45.83, 36.03, 36.21, 37.06, 37.30, 30.98, 30.88, 30.84. A parajdi járásban 47.95, 54.49, 40.62, 42.20, 44.44, 33.92, 31.17, 48.32, 38.40, 37.78, 39.46, 38.89, 41.28, 40.96, 40.46.

A további bővebb feltételek a vármegye hivatalos lapjában megtekinthetők.

HIREK.

— **Katonai kilüntetések.** Ő cs. és kir. apostoli Felsége Győri Richárd 82. ezredbeli elesett hadnagynak az ellenség előtt tanusított hősiességéért a katonai III. oszt. szolgálati keresztet a hadi ékítménnyel; a hadsereg főparancsnoksága pedig ugyancsak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért: kisacon Benedek Tibor, Dr. Beke Kálmán, Zakariás Jenő tartalékos zászlósoknak, Kozák Tódor őrmesternak, Márton János közlegénynek, Szóts Tódor kúrtósnek, az I. oszt. ezüst vitézségi érmet; Ádám Péter, Dr. Gáspár József, Szóts Lajos, Wacha János zászlósoknak; Bucsy József, Dr. Daróczy József, Lázár Jenő hadapródoknak; Bálint Ignác, Bumbuly

Károly őrmestereknek; Adorján Imre, Gagy János, Grossmann Mór, Kurkó György, Ladányi Emil, Máté Zoltán, Szemerjai Emil szakaszvezetőknek; Gál Lajos, Szabó András egyéves önkéntes, orvostanhallgatónak; Bán Dézsó, Bíró Lajos, Dávid Gyula, Hosszu János, Lőrincz Gábor, Pap János, Preisz György, Varga Dénes tizedesnek, Balló József, Felleki Lajos, Grancsa Sztojka, György János, Hermann György, Kovács József, Uzsika András őrzetőknek; András Mihály, Bencze László, Both András, Csergő Mihály, Egyed József, Gajna Gábor, György Ferenc, Istragye Tódor, Józsa András, Károly Dániel, Kopacz Lajos, Márton Antal, Muerth András, Szücs György, Szócs Demeter, Timár János, Vajda Péter gyalogosoknak a II. oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Hindenburg-ezred.** A németek rettenthetetlen, kiváló hadvezérének: Hindenburg hercegnek nevét fogja viselni ezután a c. és kir. osztrák-magyar 69-ik gyalogezred.

— **Katonai kinevezések.** A király Ő Felsége Achermann Artur és Bónis Gyula 82. gy. ezredbeli főhadnagyokat századosoknak; Rothery Albert ezredes, ezredparancsnok pedig Ádám Péter, Beke Kálmán, Berecz Imre, Blénessy János, Görög László, Keresztes Mihály, Markos Mózes, Pavel Ágoston, Péter László, Roth János, Tölgyesi László hadapródokat zászlósoknak nevezte ki.

— **Ditrói Ádám Imre** székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyőri főbiztos életének 52-ik, boldog házasságának 24-ik évében, e hó 8-án rövid szenvedés után elhunyt Székelyudvarhelyt. Halálát neje Berger Ottilia, valamint öt fia és három leánya gyászolja.

— **Ötvenmilliónál többet** jegyzett az eddig ismeretes adatok szerint a r. kath. papság a nemzeti kölcsönből.

— **Negyven év után.** Kormendy Oszkár, tordai pénzügyi tanácsos 40 évi sikeres szolgálat után nyugalmába vonult. Ez alkalomból Tása László kir. tanácsos, pénzügyigazgató, a tordai pénzügyigazgatóság, a mellérendelt számvevőség és az adóhivatal tisztviselői kara élén meghatón vett búcsút a távozó hivatali főnöktől.

— **Sabóci postás.** H. Benkő Géza kézdivásárhelyi posta- és táviratpostás Sabác megszállott területre, posta- és távirat szolgálatra rendelték ki s hétfőn már el is utazott új állomásra.

— **Özvegyek és árva el látása.** A honvédelmi. miniszter 17875—914 eln. 6. számú rendelete szerint a most folyó hadjáratban elesett, vagy eltűnt és a hivatalos veszteségi lajstromokban mint ilyeneknek kimutatott katonai személyek özvegyei és árvái állami ellátásban részesülnek. Azok, kik az ellátási díjakra igényt támasztanak, jelentkezzenek bővebb felvilágosítás végett egy hétköznapon a hivatalos órák alatt az illetékes katonai ügyosztályoknál.

— **„Rózsavölgyi Album 1914 karácson”** a napokban hagyta el a sajtót. Az album kiadója mellőzött minden üzleti számítást és ennek eredménye, hogy az album tartalmának összeállítása és kiállítása várokozason felül sikerült. Országunk első zenemű kiadó cégétől csak jót várunk és a legjobbat kaptuk. 80 oldalon 33 értékesnél értékesebb operett, kabaré, magyar és hazafias dalt tartalmaz a 4 koronás album. Huszka, Jacobi, Szirmai, Zerkovitz világsikert aratott művei között találjuk a legnépszerűbb magyar és műdalokat, valamint az alkalmi hazafias darabokat a leg'obb letétben. Az album izléses és diszes kiállítása, valamint gazdag tartalma révén a legalkalmasabb karácsoni ajándék. Megrendelhető a „Székelyország” kiadójában Székelyudvarhelyt, vagy az album kiadójánál: Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű-kiadó cégnél, Budapest IV. Szervita-tér 5. sz.

— **Tisztújítás Tordán.** Torda rendezett tanácsu város választott tisztviselői karának megbízatása e hó 31-én lejár. Ez állásokra Dr. Horváth Miklós alispán e hó 21-iki határidővel a pályázatot kihirdette.

— **A székely nép virágai.** Az „Aranyosvidék” Tordáról írja a következő kedves sorokat:

Ezzel a méltán megillető és találó jelzővel emeli ki Dr. Markovits Miklós Székelyudvarhelyen erorozó orvos a székely legények hazafias készségét, a honvédelem iránti nagy kötelességtudását. Lapunkoz intézett levelében a többek között így ír:

„... A székely nép virágait sze degetem csokorba a haza oltárára. Vidám hangulatban, a haza éltetésével ugranak a barna képű székely legények. Hej, csak tudnék vagy 10 ezredet összeszedni ilyen acél-fiukból!”

— **Bárd-féle „Karácsoni Album”** cím alatt, mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonra is egy diszes Albumban összegyűjtve jelenteti meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. A most megjelenő Karácsoni Album a nagy történelmi időkre való tekintettel, olyan diszes tartalommal jelenik meg, hogy egyben zenel. okmányát is fogja képezni e dícső és örökké nevezetes nagy időknek, milyen volt a nemzeti érzés és fellendülés az 1914-ik esztendőben. A zongorázó közönség megtalálja benne a Monarchia és Németország nemzeti és csatadalait, harci indulóit és az idei sáison sláger ifjónságait. Ezen Karácsoni Album kiadásával hazánk e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést nyújt nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszámába megy e gyönyörű album, tekintve, hogy a közel 100 oldalt tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként 100 korona, míg együtt az egész Karácsoni Album 4 korona, diszkötésben pedig 6 K. Lapunk olvasói bronyára szívesen veszik e Karácsoni Album megjelenéséről szóló hírünket és azon figyelmeztetésünket, hogy az Albumra a kiadó-cég csak még pár napig fogad el megrendeléseket, mivel az csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra még pár napig Budapestre a cég Kossuth Lajos-utca 4. szám alatti kiadóhivatalához beérkezik.

A kolera ellen

kipróbált és számtalan esetben feltétlenül bevált gyógyítási módszert tartalmaz a néh. Derzsi József pap-tanár

ÉLET KÖNYVE,

mint állandó házi-orvos című, gyakorlati tapasztalatok alapján írt műve, amelyet az egész országban sikeresen használt immár évtizedek óta a szenvedő emberiség.

E módszerrel az az eddig gyógyíthatatlan betegségek is háziilag feltétlenül és ingyenesen gyógyíthatók. Mindenki szerezzé be!

Idő előtt — nem muszáj meghalni!

Kapható Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. Az ára csak 3 korona, melyet ha beküld, a könyvet bérmentesen kapja.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt